

Werkstraf in uitvoering

Editie 10 | April 2015

Werkstraf in beeld

'Werk je beter bij de aardbeien of in de kruidentuin?'

Klussenbureau Amfors

88 uur werkstraf voor dakloze met drugsprobleem

Jochum Wildeman

'Sociaal wenselijk gedrag? M'n reet!'

Reclassering Nederland

► EXPANSIE WERKSTRAF

Méér **werkstrafplekken**: het kan

LANDELIJK Jaarlijks worden tienduizenden werkstraffen opgelegd. Aan Reclassering Nederland de taak een geschikte werkplek te vinden. Anneke Kronenburg, teammanager Mobiliteit bij de Haeghe Groep, en Onno Vermooten, directeur bij Concern voor Werk, leggen uit waarom zij dit jaar openstaan voor meer werkgestraften.

Kwekerij Emmeloord waar werkgestraften via Concern voor Werk aan de slag gaan.

Bij de Haeghe Groep en Concern voor Werk werden vorig jaar veel werkgestraften geplaatst. Van oudsher richtten deze organisaties zich op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. 'Denk aan mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, of mensen die al heel lang een bijstandsuitkering krijgen', zegt Kronenburg. 'Maar, met de invoering van de Participatiewet is de sociale werkvoorziening volledig op de schop gegaan. Vanuit het Rijk ontvangt de

'We zijn sociale werkplaats af'

Haeghe Groep minder subsidie waardoor we meer zelfvoorzienend moeten zijn. We zijn sociale werkplaats af en profileren ons nu als werkbedrijf.'

Van vijftig naar tweehonderd De Haeghe Groep richt zich ook op andere doelgroepen, zoals werk-

gestraften. Kronenburg: 'We werken al met werkgestraften in het groenonderhoud, maar dat aantal zal toenemen. Met Reclassering Nederland zijn we overeengekomen om het aantal plaatsen uit te breiden van vijftig in 2014 naar tweehonderd in 2015. Naast groenonderhoud worden werkgestraften ingezet bij andere activiteiten, zoals schoonmaken, buurtbeheer en in onze werkplaats.'

Maatschappelijke verantwoordelijkheid

'Iedereen verdient een tweede kans, dus ook mensen met een werkstraf', zegt Vermooten.

'Concern voor Werk is een maatschappelijke onderneming en het is onze verantwoordelijkheid om overheidsinstellingen te helpen bij het uitvoeren van hun taak.

Na een vraag vanuit de Raad van de Kinderbescherming zijn we vier jaar geleden gestart met een pilot om jonge taakgestraften te plaatsen. Omdat we beschikken over de juiste

Het Zuiderpark in Den Haag met werkgestraften via de Haeghe Groep.

faciliteiten en kennis, verliep de pilot heel organisch.'

Intakegesprek

Vervolgens klopte Reclassering Nederland aan om volwassen werkgestraften te plaatsen.

Vermooten: 'We hebben nagedacht over de risico's en zijn akkoord gegaan onder een aantal voorwaarden.

Omdat we hier werken met kwetsbare mensen, is het voor ons belangrijk te weten wie we voor ons hebben. Dat doen we door middel van een intakegesprek en dat werkt goed. Afgelopen jaren hebben we steeds meer werkgestraften geplaatst. Het is kostenneutraal: gemiddeld is de toegevoegde waarde net voldoende om de kosten van onze begeleiding te compenseren.'

Bedrijfs hulpverlening (BHV)

LANDELIJK Werkgestraften mogen alleen werkzaamheden uitvoeren op projectplaatsen waar de BHV goed georganiseerd is. Tijdens het kennis-makingsgesprek of bij de start van de eerste werkdag horen werk-gestraften een instructie over de procedure bij calamiteiten te krijgen.

Het BHV-plan is leidend. Daarom moeten eventuele beperkingen van een werkgestrafte vooraf in kaart worden gebracht. Ook aanpassingen op het project (verbouwing, andere apparatuur) moeten worden doorgegeven aan Reclassering Nederland.

In het BHV-plan staat beschreven wat mede-werkers (ook werk-gestraften) wel én niet moeten doen bij:

- Brand
- Een ongeval
- Calamiteiten

Op een projectplaats moet **altijd een BHV'er aanwezig** zijn. Daarnaast worden de in het BHV-plan beschreven activiteiten minimaal twee keer per jaar geoefend.

Waar zijn de nooduit-gangen? Waar is de **verzamelplek** bij ont-ruiming? Werkgestraften zijn verplicht naar deze plek te gaan. Zo weet bijvoorbeeld de brandweer wie er nog in het pand is.

De werkstraf in 'gewone mensentaal'

Werkstrafprojecten worden vaak uitgevoerd in de openbare ruimte. Dat wekt regelmatig de interesse van omwonenden en toevallige voorbijgangers. Om deze geïnteresseerde burgers te informeren over het hoe en waarom van de werkstraf, heeft Reclassering Nederland een publieksfolder gemaakt. De publieksfolder geeft antwoord op de meest prangende vragen omtrent de werkstraf. Bij deze Werkstrafkrant ontvangt u alvast een exemplaar. Wilt u meer folders ontvangen? U kunt de publieksfolders opvragen bij uw regionale contactpersoon.

In de pauze moeten werkgestraften op de werkplek blijven

Mireille Bouchoms, beleidsmede-werker Reclassering Nederland: 'Als de pauze als werktijd wordt geschreven, zoals op de groepsprojec-ten, dan moet een werkgestrafte op de werkplek blijven. Hetzelfde geldt voor een individueel project: als je de pauze mag schrijven, blijf je aanwezig. Maar als de pauze eigen tijd is, gelden andere regels. Dan moeten werkgestraften zich voegen naar wat gebruikelijk is op de projectplaats. Wanneer andere medewerkers tijdens de pauze op de locatie blijven, doen werkgestraften dat ook.'

Albert Tack, directeur Stichting De Helpende Hand St. Willebrod:

'Werkgestraften mogen de werkvloer niet verlaten in de pauze of er moet een gegronde reden zijn. Deze reden moet de werkgestrafte altijd vooraf bespreken met de leiding van Stichting De Helpende Hand. Indien nodig overleggen wij ook met de reclasse-ringswerker. Onze cliënten werken op locatie en we willen voorkomen dat ze zich op verkeerde plekken ophou-den. Zo zorgen we dat ze steeds onder toezicht blijven staan.'

René van Uffelen, hostelmanager Stayokay Apeldoorn:

'Eens. Werkgestraften moeten zich net als iedere werknemer houden aan de regels van de organisatie.'

De pauze is een moment samen en we maken hierin geen onderscheid. Als een werkgestrafte buiten het werkte-rrain pauze neemt, bestaat de kans dat deze zich met iets anders gaat bezighouden.'

Dick Eilander, manager Bosbad Putten:

'Het is afhankelijk van de werk-omgeving en de gewoonten. Om te ervaren wat een werkstraf inhoudt, is het belangrijk dat een werkgestrafte werkzaamheden verricht en zich aanpast aan de waarden en normen van een bedrijf.'

Dak- en thuislozen aan de bak

AMERSFOORT Bij het Klussenbureau van Amfors verrichten dak- en thuislozen arbeid tegen een vrij-willigersvergoeding. De deelnemers hebben vaak een harddrugs- of alcoholverslaving. Ze maken gebruik van nachtopvang of verblijven in een drugshostel of zorgcentrum voor alcoholverslaafden. 'De voornaamste werkzaamheden zijn zwerfvuil verzamelen, tuinen en parkeerterreinen schoonhouden, schilderen en bestraten', vertelt projectbegeleider Albert van der Iest. 'Voor drie uur arbeid krijgen deelnemers zes euro vergoeding.' Sinds 2010 begeleidt het Klussen-bureau ook mensen met een werkstraf.

Dit is ontstaan omdat voor sommige veroordeelde dak- en thuislozen geen geschikt werkstrafproject kon worden gevonden. Van der Iest: 'Dak- en thuislozen houden het vaak niet vol om een werkstraf in een blok van vier of acht uur te voldoen. Ook werken in een binnenruimte waar ze zich 'opgesloten' voelen, kan lastig zijn. Wij hakken het werk in kleinere stukjes. Overigens ontvangen werkgestraften geen vergoeding.' Jaarlijks vervullen gemiddeld tien mensen hun werkstraf bij het Klussenbureau. 'Ik herinner me een dakloze dame met een drugs- en alcoholprobleem die 88 uur werkstraf moest doen.'

Albert van der Iest

Iedereen zei dat dat nooit ging lukken. Toch heeft ze het succesvol afgerond!'

‘Ik zie het zelfvertrouwen van werkgestraften groeien’

Ton Dankelman en Marc Ravesloot

EDE In de re-integratietuin van het 50|50 Hotel en Congressentrum Belmont produceren cliënten van het Leger des Heils groenten, noten, kruiden en bessen. Ook werkgestraften gaan er aan de slag, gemiddeld vijf per dag.

50|50 Hotel en Congressentrum Belmont is eigendom van het Leger des Heils en heeft geen winstootmerk. In het hotel doen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkervaring op.

Marc Ravesloot, onderzoeker aan Wageningen University & Research Centre, werd drie jaar geleden benaderd door het Leger des Heils om een plan te ontwikkelen voor een perceel van 8,8 ha. ‘We hebben er een re-integratietuin van gemaakt voor verschillende doelgroepen. Dat gaat heel goed. We kijken nu of we het aantal werkgestraften kunnen uitbreiden naar tien per dag, met een werkmeester erbij.’

Partnership La Place

Ravesloot is twee dagen per week aanwezig in de tuin en coacht bedrijfsleider Ton Dankelman.

Samen stellen ze de takenlijst op. ‘We hebben een partnership met foodservicebedrijf La Place. Zij nemen onze producten tegen kostprijs af. Onze productiewijze sluit aan bij hun missie en visie: regionaal en duurzaam, zonder bestrijdingsmiddelen. Doordat we het volume van onze productie op de behoefte van La Place afstemmen, hebben we nooit overschotten.’

Korte rijtjes

De perceelinrichting is aangepast op de doelgroep, legt Ravesloot uit. ‘De planten en bomen zijn aangelegd in korte rijtjes van maximaal 15 meter. Zo hebben mensen continu mentaal en fysiek overzicht op de hoeveelheid werk. Door de veelheid aan gewassen en werkzaamheden zijn taken goed te rouleren. We kijken waar iemand zich prettig voelt: bij de aardbeien of liever in de kruidentuin? Tussen de middag eten we uitgebreid samen, een belangrijk sociaal aspect.’

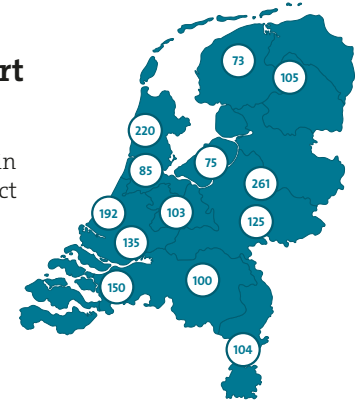
Gezonde blos

‘Tijdens het werken in de tuin zie ik het zelfvertrouwen groeien, mensen krijgen hun eigenwaarde en arbeidsritme terug. En het buiten werken doet iedereen ontzettend goed. Ik herinner me een pipse jongen met zwaar overgewicht. Na twee maanden was hij 13 kilo afgevallen en had hij een gezonde blos op zijn wangen. Een andere jongen, die langdurig heroïneverslaafd was, ontdekte zijn groene vingers. Hij werkt nu bij een hovenier.’

Werkstrafprojectenkaart

Wilt u meer weten over de verschillende werkstrafprojecten in Nederland? Of een werkstrafproject aanmelden?

> **Bekijk onze projectenkaart op www.reclassering.nl, rechts onderaan de pagina.**

> UITGELICHT

Succes op de **Zorgmanege**

HOOFDDORP Stichting Zorgmanege Starro biedt met onder meer paarden, een kinderboerderij, moestuin en naaiatelier een dagbesteding voor mensen met een licht verstandelijke of psychiatrische beperking.

‘Sinds drie jaar vullen we ons team aan met werkgestraften’, zegt bestuurder Ger Schönhage. ‘Dat gaat geweldig. Ze hebben al van alles gedaan: geschilderd, vloeren gelegd, bestraat en kantoorruimte gebouwd. Deelnemers aan de dagbesteding helpen vaak mee. De werkgestraften merken dat ze iets aan hen kunnen overbrengen. Na hun werkstraf blijven mensen regelmatig terugkomen voor vrijwilligerswerk.’

Ger Schönhage

Een ietsepietsie ...

Jochum Wildeman is teamleider werkstraf in Amsterdam.

Veel werkgestrafden zijn zichzelf tijdens hun werkstraf. Sociaal wenselijk gedrag? M'n reet! Maar zo leer je ze wél een ietsepietsie beter kennen. Een willekeurige dag in Amsterdam:

Werkgestrafte A is te laat. Hij mag niet mee en is boos. Hij gooit een pak vla tegen het raam en rent de straat uit. Zo even bellen waarom hij zo boos is. En inplannen voor een ramenlapsessie. Werkgestrafte B komt niet piepvrij door de detectiepoort heen. Nadere inspectie brengt duidelijkheid: B heeft een vleesmes bij zich, om sinaasappels mee te schillen. Werkmeester Jos pakt het af en doet alsof hij zichzelf de keel doorsnijdt. 'Laat dat de volgende keer maar in de keukenla.' Werkgestrafte C wil niet in de bus

met werkgestrafte D, want D stinkt naar pis. C gaat uiteindelijk toch mee, met een doekje voor zijn neus. D zit alleen op de achterste bank. Volgens werkmeester Arjen stinkt hij inderdaad. Hij gaat hem vragen wat hij daaraan zou kunnen doen. Werkgestrafte E is een beroemde

'Hij is vreselijk bang om ontvoerd te worden door de kunstmaffia'

kunstenaar. Maar vandaag is hij vreselijk bang om ontvoerd te worden door de kunstmaffia. Eerder zat hij twee maanden opgesloten en moest hij onder dwang kunst produceren. Hij huilt op de schouder

van medewerker Mireille. 'Fijn dat je naar me luistert', snottert hij. 'Ik ga een kunstwerk voor jullie maken.' Met werkgestrafte F gaat het ook slecht. F wil dood dus we bellen de Crisisdienst. Die kennen hem, hij weigert zijn medicijnen en hij eet niet. We sturen hem naar huis, waar de GGZ hem bezoekt.

Werkgestrafte G meldt zich voor de middagploeg, twee uur te vroeg en stomdronken. 'Ik heb gefeest in een discotheek in Rozendaal', roept hij. Hij laat zijn Rozendaal-moves zien. We geven hem een bak koffie. 'Morgen nuchter komen en even niet naar Rozendaal.'

Werkgestrafte H komt te laat voor de middagploeg. Hij is een bosnomade en ziet er vandaag extra vreemd uit: van kruin tot voeten onder de

mayonaise. Werkmeesteres Petra heeft nog oude kleren liggen en de mayonaisekleding gaat in de wasmachine. 'Ai', zegt H. 'Fran tangi. Ik vind de reclassering de leukste organisatie die er is.' Dan gaat het brandalarm af en stinkende rook vult de zaal. Twee werkmeesters blussen een fel vuurtje op de wc. Ik kijk naar de camerabeelden en bingo, werkgestrafte I. Hij had last van 'een super ADHD-aanval'. Op weg naar huis belt mijn collega-teamleider. 'Hoe was jouw dag?' 'Leuk', zeg ik. 'Weer een aantal cliënten een ietsepietsie beter leren kennen.'

> **Reageer op de column via info@reclassering.nl.**

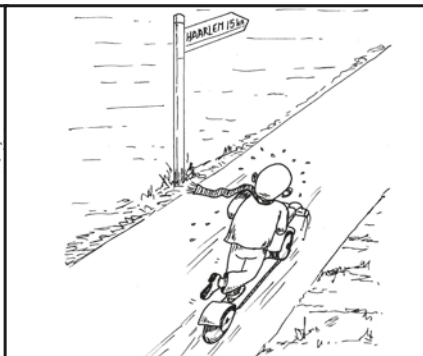
Uit de praktijk: wáargebeurd ...

Grrrrrr - wat nu...

#verlaat door kapotte auto#ik kom

#er aan#ben op de step van mijn kinderen

Cartoonist: Petra de Vries, werkstrafunit regio Noord-West

Colofon

Werkstraf in uitvoering verschijnt drie keer per jaar in een oplage van 2.500 stuks.

Redactie Reclassering Nederland: Marco Bal, Mieke Bauer, Nico Biesbrouck, Mireille Bouchoms, Renate van Dalen, Hanneke van de Kant, Bjorn van Overveld, **Hoofdredactie** Media & Communicatie, Reclassering Nederland **Tekst en eindredactie** Lamar communicatie **Vormgeving** Enof creatieve communicatie **Fotografie** Frank Penders **Drukwerk** Drukkerij Libertas **Met dank aan** 50150 Hotel en Congressentrum Belmont (Marc Ravesloot), Amfors Klussenbureau (Albert van der Iest), Bosbad Putten (Dick Eilander), Concern voor Werk (Onno Vermooten), Haeghe Groep (Anne Kronenburg), Stayokay Apeldoorn (René van Uffelen), Stichting De Helpende Hand St. Willebrord (Albert Tack), Stichting Zorgmanege Starro (Ger Schönhage) en werkgestrafden op de werkstrafprojecten.

> **Liever digitaal?**

Geef uw e-mailadres dan door op info@reclassering.nl.

